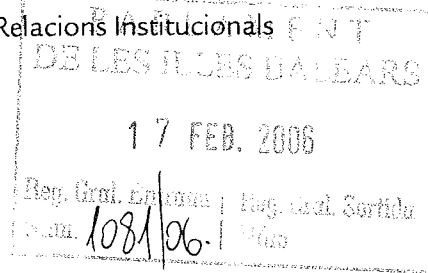

GOVERN DE LES ILLES BALEARS
VICEPRES I REL INST
REGISTRE: SORTIDES
Núm: 759/2006
Data: 17/02/2006

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència i Conselleria de Relacions Institucionals

Una vegada conclusos els treballs de la Comissió Assessora per a la Reforma de l'Estatut d'Autonomia, us tramet, adjunt, un exemplar del *Text refós de la Proposta de la Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears*, resultant dels acords de la Comissió esmentada, i un exemplar del llibre complementari de *Vots particulars*.

Ambdós textos, que com a referència duen la data de l'11 de gener de 2006, varen ser presentats en el marc de l'acte de presentació de conclusions, que va tenir lloc el dia 26 de gener.

La vicepresidenta
i consellera de Relacions Institucionals

M. Rosa Estaràs Ferragut

Palma, 16 de febrer de 2006

M. HBLE. SR. PRESIDENT DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears

**Comissió Assessora per a la Reforma
de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears**

Text refós en data d'11 de gener de 2006

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència i Conselleria de Relacions Institucionals

Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears

Comissió Assessora per a la Reforma
de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears

Text refós en data d'11 de gener de 2006

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència i Conselleria de Relacions Institucionals

Reg. 15.173

Dipòsit legal: PM-3087-2005

Impressió: Gràfiques Son Espanyolet

Presentació

El text refós que es presenta és el resultat dels treballs de la Comissió Assessora per a la Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

La Comissió va ser creada i regulada mitjançant l'Acord del Consell de Govern de l'1 d'octubre de 2004. Es va constituir i se'n varen nomenar els membres mitjançant la Resolució de la vicepresidenta i consellera de Relacions Institucionals del 24 de novembre de 2004.

Aquesta Comissió ha desenvolupat els seus treballs des del 24 de novembre de 2004 fins a avui, i ha duit a terme 37 reunions.

Els acords, les ponències, els documents de treball i els vots particulars han estat successivament adreçats al Parlament de les Illes Balears, en el qual s'ha constituït una ponència parlamentària que té com a objectiu la reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. Aquesta ponència —entre altres aportacions— ha pogut disposar especialment de les conclusions i la resta de materials elaborats per la Comissió Assessora.

El text refós és el resultat dels acords de la majoria dels membres experts externs de la Comissió, atès que els membres del Govern de les Illes Balears, tot i que també han participat estretament en l'elaboració de ponències i en els debats, no han participat mai en les votacions internes.

D'acord amb la finalitat essencial d'aquesta Comissió, el text recull una proposta que ha de ser de molta utilitat per al debat polític i parlamentari.

A partir d'aquest moment, la Comissió Assessora queda a disposició dels encàrrecs d'anàlisi que el Govern i el Parlament li puguin sol·licitar d'ara endavant.

Com a presidenta de la Comissió vull destacar amb especial esment la tasca desenvolupada pels seus membres en la mesura que en tot moment han treballat i participat fermament en l'anàlisi de les qüestions objecte d'estudi i a més han fet un gran esforç per tal d'arribar a conclusions amb el més alt grau possible d'acord, fruit del qual és el text que ara es presenta.

Palma, 11 de gener de 2006

M. Rosa Estaràs Ferragut
Vicepresidenta i consellera de Relacions Institucionals
del Govern de les Illes Balears

Nota introductòria:

El text que figura a continuació recull en lletra negreta les propostes noves i els canvis efectuats en relació amb el text vigent aprovat per la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer.

En les notes marginals s'assenyalen els casos en què els acords de la Comissió s'han adoptat amb forma de bases jurídiques i no de text articulat, i també altres observacions.

En lletra rodona figura el text que no s'ha modificat.

Per altra banda, aquesta proposta no inclou la proposta de finançament. Aquesta part de l'Estatut recollida al vigent títol V (títol IV actual del text refós) s'ajorna a l'espera de l'adopció d'acords multilaterals dins l'àmbit espanyol, en el si del Consell de Política Fiscal i Financera previst a la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes, o en altres instàncies polítiques.

En un llibre complementari i individualitzat, es recull la sistematització dels vots particulars presentats.

Membres de la Comissió Assessora de la Reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears

Presidenta de la Comissió Assessora

M. Rosa Estaràs Ferragut

Vicepresidenta i consellera de Relacions Institucionals del Govern de les Illes Balears

Membres experts independents

Avel·lí Blasco Esteve, rector de la Universitat de les Illes Balears,
catedràtic de Dret Administratiu

Bartomeu Colom Pastor, professor titular de Dret Administratiu

María Pilar Ferrer Vanrell, catedràtica de Dret Civil

Joan M. Font Servera, advocat

Rafael Gil Mendoza, notari

Maximilià Morales Gómez, professional liberal

Román Piña Homs, catedràtic d'Història del Dret

Félix Pons Irazazábal, advocat

Ignasi Ribas Garau, advocat

Alfonso Ripoll Escandell, funcionari

Francisco Tutzó Bennasar, professional liberal

Membres del Govern de les Illes Balears

Felisa Vidal Mercadal

Directora de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma
Vicepresidenta de la Comissió Assessora

José Antonio Roselló Rausell

Director general de Projectes i Coordinació Departamental
Òrgan de suport de la Comissió Assessora

Felio J. Bauzá Martorell

Secretari general de la Conselleria d'Immigració i Cooperació
Secretari de la Comissió Assessora

El currículum dels membres de la Comissió es pot consultar al web www.reformaestatut.org

ARTICULAT DE REFORMA DE L'ESTATUT

TÍTOL PRELIMINAR¹

Article 1

1. La nacionalitat històrica que formen les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, com a expressió de la seva voluntat col·lectiva i en l'exercici del dret a l'autogovern que la Constitució reconeix a les nacionalitats i a les regions, es constitueix en comunitat autònoma dins el marc de la Constitució i d'aquest Estatut.
2. La denominació de la comunitat autònoma és Illes Balears.

Article 2

El territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears és el format pel de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera i Cabrera i pel de les altres illes menors adjacents.

Article 2 bis²

1. L'Estatut empara la insularitat del territori de la comunitat autònoma com a fet diferencial i mereixedor de protecció especial.
2. Els poders públics, de conformitat amb el que estableix la Constitució, garanteixen la realització efectiva de totes les mesures necessàries per evitar que del fet insular es puguin derivar desequilibris econòmics o de qualsevol altre tipus que vulnerin el principi de solidaritat entre totes les comunitats autònomes.

Article 3³

1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial.
2. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la, i ningú no podrà ser discriminat per causa de l'idioma.
3. Les institucions de les Illes Balears garantirán l'ús normal i oficial dels dos idiomes, prendran les mesures necessàries per assegurar-ne el coneixement i crearan les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears.

---

¹ La Comissió ha decidit proposar el canvi de *títol primer*, del vigent text estatutari, pel de *títol preliminar*, la qual cosa suposa una nova numeració de la resta de títols.

² Aquest article es relaciona amb el nou art. 58 bis del títol V.

³ Aquest article ha estat objecte de dos vots particulars. Vegeu-ne el llibre complementari.

Article 4

1. La bandera de les Illes Balears, integrada per símbols distintius legitimats històricament, serà constituïda per quatre barres roges horitzontals sobre fons groc, amb un quarter situat a la part superior esquerra de fons morat i amb un castell blanc de cinc torres enmig.
2. Cada illa podrà tenir la seva bandera i els símbols distintius propis, per acord del Consell respectiu.

Article 5

1. La comunitat autònoma articula la seva organització territorial en illes i en municipis. Les institucions de govern de les illes són els consells i les dels municipis, els ajuntaments.⁴
2. Aquesta organització serà regulada **per llei** del Parlament de les Illes Balears, d'acord amb aquest Estatut i amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, delegació i coordinació entre els organismes administratius i d'autonomia en els àmbits respectius.

Article 6

1. Als efectes d'aquest Estatut, tenen la condició política de ciutadans de la comunitat autònoma els espanyols que, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, tinguin veïnatge administratiu a qualsevol dels municipis de les Illes Balears.
2. **Gaudeixen dels drets polítics definits en aquest Estatut els ciutadans espanyols residents a l'estranger que hagin tengut el darrer veïnatge administratiu a les Illes Balears i acreditin aquesta condició en el consolat d'Espanya corresponent. Gaudeixen també d'aquests drets els seus descendents inscrits com a espanyols, si ho sol·liciten, en la forma que determini la llei de l'Estat**
3. **Els estrangers que, tenint veïnatge a qualsevol dels municipis de les Illes Balears, adquireixin la nacionalitat espanyola queden subjectes al dret civil de les Illes Balears, llevat del cas que hi manifestin voluntat en sentit contrari.**

Article 7⁵

Les normes, les disposicions i el dret civil de la comunitat autònoma tenen eficàcia territorial, sense perjudici de les normes per resoldre els conflictes de lleis i de les excepcions que puguin establir-se en cada matèria.

---

⁴ La Comissió ha decidit proposar la supressió de l'adjectiu insulars en el cas dels consells.

⁵ Aquest article ha estat objecte de dos vots particulars. Vegeu-ne el llibre complementari.

Article 8

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma podran sol·licitar, com a tals, el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les Illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que, en cap cas, no comportarà la concessió de drets polítics.
2. La comunitat autònoma podrà sol·licitar a l'Estat espanyol que, per facilitar la disposició anterior, signi, si n'és el cas, els tractats internacionals pertinents.

Article 9⁶

1. **La comunitat autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans.**
2. **Aquest Estatut reafirma, en el marc de les competències de la comunitat autònoma, els drets fonamentals que emanen de la Constitució, de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i de les Llibertats Fonamentals i dels tractats i els acords sobre la matèria ratificats per l'Estat.**
3. **Les institucions d'autogovern, per complir les finalitats que els són pròpies i en el marc de les competències que els atribueix aquest Estatut, han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic i que assegurï a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i el dret a la salut, l'educació, l'habitatge, la protecció social, l'espai i la cultura.**
4. **Les institucions pròpies han d'orientar la funció de poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comuna dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cada illa com a vincle de solidaritat entre totes aquestes.**

Article 9 bis

Els poders públics de la comunitat autònoma han de reconèixer l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, al patrimoni cultural i al territori, així com amb l'impuls de polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tinguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i a llarg termini.

---

⁶ La Comissió no ha considerat adient la inclusió dins el text estatutari d'una llista de drets i deures. Per altra banda, aquest article ha estat objecte d'un vot particular. Vegeu-ne el llibre complementari.

Article 9 ter

Els poders públics de la comunitat autònoma han de vetlar per la defensa i la protecció de la naturalesa, del territori, del medi ambient i del paisatge. Han d'establir polítiques de gestió, ordenació i millora de la seva qualitat harmonitzant-les amb les transformacions que es produeixen per l'evolució social, econòmica i ambiental. Així mateix, la comunitat autònoma ha de cooperar amb les instàncies nacionals i internacionals en l'avaluació i en les iniciatives relacionades amb el medi ambient i el clima.

Article 9 quater

Els poders públics de la comunitat autònoma han de vetlar pel compliment dels principis rectors següents:⁷

1. L'obligació de promoure les condicions per garantir la informació veraç, objectiva i neutral, i de promoure la societat de la informació.
2. L'obligació de garantir l'accés dels grups polítics i socials representatius als mitjans de comunicació social.
3. Fomentar el pluralisme lingüístic en els mitjans de comunicació.
4. Vetlar pel compliment dels principis que inspiren el model lingüístic de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.
5. L'obligació de garantir i afavorir l'accés de les persones amb discapacitat auditiva o visual als mitjans de comunicació social i a les noves tecnologies.

---

⁷ En aquest cas, la Comissió ha aprovat els principis rectors que fan referència al model audiovisual i que s'assenyalen sota la forma de bases, i ha deixat la redacció de l'articulat concret al criteri de la ponència parlamentària.

TÍTOL I
DE LES COMPETÈNCIES DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA
DE LES ILLES BALEARS

Article 10

La comunitat autònoma té la competència exclusiva en les matèries següents:

- 1. Organització, règim i funcionament de les seves institucions pròpies en el marc d'aquest Estatut.**
2. Alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis i topònims.
3. Ordenació del territori, incloent-hi el litoral, urbanisme i habitatge.
4. Obres públiques dins el territori de la comunitat autònoma que no siguin d'interès general de l'Estat.
5. Ferrocarrils, carreteres i camins. El transport fet per aquests mitjans, per cable i per canona-da. Ports, aeroports i heliports no qualificats d'interès general per l'Estat, i ports de refugi, ports, aeroports i heliports esportius.
6. Transport marítim, exclusivament entre ports o punts de la comunitat autònoma, sense connexió amb altres ports o punts d'altres àmbits territorials.
7. Centres de contractació i terminals de càrrega en matèria de transports.
8. Règim d'aigües i aprofitaments hidràulics, canals i regatges. Aigües minerals i termals. Ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics.
8. Monts, aprofitaments forestals, vies pecuàries i pastures. Tractament especial de les zones de muntanya.
- 10. Agricultura i ramaderia.**
11. Turisme.
12. Esport i lleure.
- 13. Joventut i gent gran.**
- 14. Desenvolupament comunitari i integració, sanitat i higiene, i benestar social, en especial: complements de la seguretat social no contributiva, política de protecció dels disminuïts físics, psíquics i sensorials i política d'atenció a persones dependents.**

- 14.bis. Protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral i polítiques d'igualtat de sexes.**
15. Artesania.
16. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions. Coordinació i totes les altres facultats en relació amb les policies locals, en els termes que estableixi una llei orgànica.
- 17. Fires i mercats no internacionals.**
18. Foment del desenvolupament econòmic dins el territori de la comunitat autònoma, d'acord amb les bases i la coordinació general de l'activitat econòmica.
19. Pesca i activitats recreatives en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aquicultura i caça.
20. Arxius, biblioteques i museus que no siguin de titularitat estatal. Conservatoris de música, serveis de belles arts, hemeroteques i institucions semblants.
- 21. Patrimoni monumental, cultural, històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, científic i paisatgístic, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.28.a de la Constitució.**
22. Cultura.
- 23. Dret civil, inclosa la determinació del seu sistema de fonts, llevat de les regles relatives a l'aplicació i l'eficàcia de les normes jurídiques, les relacions juridicocivils relatives a les formes de matrimoni, l'ordenació dels registres i dels instruments públics, les bases de les obligacions contractuals, les normes per resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del dret de competència estatal.**
24. Ordenació de la hisenda de la comunitat autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
25. Casinos, jocs i apostes, amb exclusió de les apostes mútues esportives benèfiques.
- 26. Cooperatives, pòsits i mutualisme no integrat en el sistema de la Seguretat Social.**
27. Espectacles i activitats recreatives.
28. Estadístiques d'interès per a la comunitat autònoma.
- 29. Fundacions i associacions.**
- 30. Indústria, sense perjudici del que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, sanitàries o d'interès militar i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.**

- 31. Instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia, quan el transport no surti de la comunitat i el seu aprofitament no afecti una altra comunitat autònoma.**
32. Procediment administratiu derivat de les especialitats de l'organització pròpia.
- 33. Publicitat.**
34. Servei meteorològic de la comunitat autònoma.
35. Institucions públiques de protecció i tutela de menors.
36. Establiments de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies de conformitat amb la legislació mercantil.
- 37. Caixes d'estalvi i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial.**
- 38. Comerç interior. Defensa de la competència.**
- 39. Denominacions d'origen i altres indicacions de procedència relatives als productes de la comunitat autònoma.**
40. Investigació científica i tècnica.
41. Corporacions de dret públic representatives d'interessos econòmics i professionals.
42. Organització local.
43. Protecció del medi ambient. Normes addicionals de protecció. Espais naturals protegits. Ecologia.
44. Defensa dels consumidors i dels usuaris.
45. Activitats classificades.
46. Ordenació farmacèutica.
47. Integració social i econòmica de l'immigrant.
48. Pesca marítima al mar territorial.

Article 11

En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

1. **Règim jurídic i sistema de responsabilitat de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local.**
2. Normes processals i de **procediment** administratiu derivades de les peculiaritats del dret substantiu de les Illes Balears o de les especials de l'organització de la comunitat autònoma.
3. **Estatut dels funcionaris de l'Administració de la Comunitat Autònoma i de l'Administració local.**
4. **Coordinació hospitalària.**
5. Contractes i concessions administratives a l'àmbit substantiu de competències de la comunitat autònoma.
6. **Ordenació i planificació de l'activitat econòmica de les Illes Balears.**
7. **Mitjans de comunicació social.**⁸
8. **Ordenació del sector pesquer.**
9. **Corporacions de dret públic, representatives d'interessos econòmics i professionals.**
10. **Sistemes de consultes populars a l'àmbit de les Illes Balears.**
11. **Protecció civil. Emergències.**
12. **Seguretat social, excepte la gestió econòmica.**
13. **Règim jurídic local.**
14. **La protecció de dades de caràcter personal amb respecte als fitxers de titularitat de les administracions públiques de la comunitat autònoma i els ens o els organismes de qualsevol classe vinculats o dependents d'aquestes.**

Article 12

Correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears, en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que, en desenvolupament de la seva legislació, dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:⁹

---

⁸ La Comissió ha acordat, sota la forma de base jurídica, que és missió dels mitjans de comunicació social, de la ràdio i de la televisió, com a serveis públics, contribuir al desenvolupament de la societat de la informació participant en el progrés tecnològic.

⁹ La Comissió acorda traslladar, com a article específic, el contingut de l'article 12.1 del text de l'Estatut vigent al nou títol sobre acció exterior i relacions amb la Unió Europea. Vegeu-ne el títol IV bis.

1. Expropiació forçosa.
2. Ordenació del transport de viatgers i mercaderies que tinguin l'origen i la destinació dins el territori de la comunitat autònoma, sense perjudici de l'execució directa que se'n reservi l'Administració general de l'Estat.
3. Fires internacionals.
- 4. Règim econòmic de la Seguretat Social.**
5. Gestió de museus, biblioteques i arxius de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió es fixaran mitjançant convenis.
6. Pesos i mesures. Contrast de metalls.
7. Plans establerts per l'Estat per a la implantació o la reestructuració de sectors econòmics.
8. Productes farmacèutics.
9. Propietat industrial.
10. Propietat intel·lectual.
- 11. Execució de la legislació laboral, inclosa la inspecció de treball. Formació professional contínua.**
12. Salvament marítim.
- 13. Crèdit, banca i assegurances.**
14. Sector públic estatal en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la qual participarà en les activitats que corresponguin.
- 15. Ports i aeroports amb qualificació d'interès general, quan l'Estat no se'n reservi la gestió. L'Estat i la comunitat autònoma poden establir mecanismes de gestió compartida en els ports i en els aeroports declarats d'interès general.**
16. Règim penitenciari.
17. Abocaments industrials i contaminants a les aigües territorials de l'Estat corresponents al litoral de les Illes Balears.
- 18. La gestió del domini públic maritimoterrestre, especialment en allò relatiu a la concessió d'autoritzacions; l'execució d'obres i actuacions al litoral que no siguin d'interès general; la policia administrativa a la zona de domini públic maritimoterrestre i les concessions i els ancoratges. A aquests efectes, s'entén per domini públic maritimoterrestre el comprès tant per l'àmbit terrestre com per les aigües interiors i el mar territorial.**

Article 12 bis

Una llei del Parlament podrà crear un cos de policia autonòmica en el marc de la llei orgànica que determina l'article 149.1.29 de la Constitució espanyola.

Article 13

1. La comunitat autònoma té competència exclusiva respecte de la protecció i el foment de la cultura autòctona **i del** llegat històric de les Illes Balears.
2. En desenvolupament d'aquesta competència podrà crear els organismes adequats.

Article 14¹⁰

La comunitat autònoma té competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, d'acord amb la tradició literària autòctona. Normalitzar-la ha de ser un objectiu dels poders públics de la comunitat autònoma. Les modalitats insulars del català —mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterenc— han de ser objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

Article 15

Correspon a la comunitat autònoma la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Article 16¹¹

Queda derogat aquest article

Article 17¹²

1. En matèria de prestació i gestió de serveis propis de la comunitat autònoma, aquesta **pot subscriure convenis** amb altres comunitats autònomes. Aquests acords els haurà d'adoptar el Parlament, que els comunicarà a les Corts Generals, i entraran en vigor als trenta dies de la comunicació, llevat del cas que les Corts, dins el termini esmentat, estimin que es tracta d'un acord de cooperació, segons el que disposa l'apartat 2 de l'article 145 de la Constitució.
2. La comunitat autònoma, amb autorització prèvia de les Corts Generals, podrà també establir acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.

---

¹⁰ Aquest article ha estat objecte d'un vot particular defensat per cinc membres de la Comissió. Vegeu-ne el llibre complementari.

¹¹ Aquest article es deroga perquè es considera innecessari.

¹² Els apartats 3 i 4 d'aquest article, que figuren en el text vigent, es traslladen al nou títol IV bis, "Acció exterior i relacions amb la Unió Europea".

TÍTOL II
DE LES INSTITUCIONS DE LA COMUNITAT
DE LES ILLES BALEARS

Article 18

1. L'organització institucional autonòmica és integrada pel Parlament, el Govern i el president de la comunitat autònoma.
2. **Els consells són institucions pròpies de la comunitat autònoma. Es constituiran en els termes i amb les competències que resultin de la Constitució, d'aquest Estatut i de les lleis del Parlament.**

Capítol I
Del Parlament¹³

Article 19

1. El Parlament representa el poble de les Illes Balears, exerceix la potestat legislativa, aprova els pressuposts de la comunitat autònoma, controla l'acció de govern i exerceix totes les competències que li atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les del Parlament mateix.
2. **El Parlament és inviolable i només podrà ser dissolt en els supòsits prevists en aquest Estatut.**
3. La seu del Parlament de les Illes Balears radica a la ciutat de Palma.

Article 20

1. El Parlament serà format pels diputats **del territori de la comunitat autònoma**, elegits per sufragi universal, igual, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que assegurarà una adequada representació de totes les zones del territori.
2. **La durada del mandat dels diputats serà de quatre anys, excepte en els casos de dissolució anticipada del Parlament prevists en aquest Estatut.**
3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, regularà el total de diputats que l'han d'integrar, les circumscripcions electorals i el nombre de diputats que els ha de correspondre elegir a cadascuna, així com les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.
4. El Parlament es constituirà en un termini màxim de trenta dies després que tenguin lloc les eleccions.

---

¹³ La Comissió ha acordat proposar que es pugui atribuir al president la facultat de dissoldre el Parlament. Aquest acord també implica un altre acord que consisteix a proposar llistes separades però compatibles per al Parlament i els consells. En conseqüència, això afecta la nova redacció de determinats articles d'aquest títol, concretament els articles 19.2, 20.2, 30.5, 30.6, 37 i 38 suprimits. A més, vegeu-ne la nota núm. 20.

Article 21

Podran ser elegits diputats del Parlament els ciutadans espanyols residents a les Illes Balears i inscrits en el cens electoral d'aquestes, sempre que siguin majors d'edat i es trobin en exercici ple dels seus drets civils i polítics.

Article 22

Serán electors tots els ciutadans espanyols majors d'edat que figurin al cens electoral de les Illes Balears.

Article 23

1. Els diputats del Parlament de les Illes Balears no seran vinculats per cap mandat imperatiu i gaudiran, encara que sigui després d'haver-ne cessat en el mandat, d'inviolabilitat per les opinions manifestades i pels vots emesos en l'exercici del seu càrrec. Durant el mandat, no podran ser detenguts ni retenguts, llevat del cas de delictes flagrants, en qualsevol cas, correspondrà decidir-ne la inculpació, la presó, el processament i el judici al Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears. Fora de l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, la responsabilitat penal els serà exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.
2. El vot dels diputats és personal i indelegable.

Article 24¹⁴

1. El Parlament tindrà un president, una mesa i una diputació permanent. **El Reglament en regularà la composició i les formes d'elecció.**
2. El Parlament funcionarà en ple i en comissions. Les comissions permanents podran elaborar i aprovar lleis per expressa delegació del Ple, sense perjudici de la facultat d'aquest per reclamar-ne el debat i l'aprovació en qualsevol moment del procés legislatiu.
3. El Parlament podrà crear comissions especials d'investigació.
4. El Parlament es reunirà durant vuit mesos a l'any, en dos períodes de sessions compresos entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon.

El Parlament es reunirà en sessió extraordinària a petició del Govern o per acord de la Diputació Permanent o del Ple, a proposta d'una cinquena part dels diputats. La sessió extraordinària es clausurarà quan s'esgoti l'ordre del dia determinat per al qual s'havia convocat.

5. Els acords, sigui al Ple, sigui a les comissions, perquè siguin vàlids, hauran de ser adoptats en **sessions convocades reglamentàriament**, amb l'assistència de la majoria dels components i per aprovació de la majoria dels presents, excepte en aquells casos en què la llei o el reglament n'exigeixi un quòrum més elevat.

---

¹⁴ Dins l'article 24 s'ha suprimit l'actual apartat 6. En coherència, dins l'article 27 també s'ha suprimit la part final de l'apartat 1 referent a la votació per illes.

6. **El Parlament ha d'establir el reglament propi, en el qual, sense desvirtuar les normes anteriors, s'han de regular els períodes de sessions, el règim i el lloc de les sessions, la formació de grups parlamentaris i la intervenció d'aquests dins el procés legislatiu, les funcions de la Junta de Portaveus i altres qüestions necessàries o pertinents per al bon funcionament del Parlament.**

L'aprovació i la reforma del Reglament requeriran la majoria absoluta dels components del Parlament.

Article 25

1. El Parlament elegirà una diputació permanent, a la qual seran representats tots els grups parlamentaris, en proporció a la importància numèrica respectiva. En serà el president aquell qui ho sigui del Parlament.
2. La Diputació Permanent tindrà com a funció vetlar pel poder del Parlament quan aquest no sigui reunit, hagi estat dissolt o n'hagi expirat el mandat. En aquests dos casos darrers, continuarà exercint les seves funcions fins que no es constituirà el nou Parlament, al qual retrà comptes de la gestió realitzada.

Article 26.

1. La iniciativa per a l'exercici de la potestat legislativa pertoca als diputats i al Govern de les Illes.
2. Els consells podran sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei o trametre a la Mesa del Parlament una proposició de llei i delegar davant la cambra un màxim de tres representants encarregats de defensar-la.
3. La iniciativa popular s'exercirà en la forma i en les condicions que la llei establirà.

Article 27¹⁵

1. **El Parlament, mitjançant l'elaboració de lleis, exerceix la potestat legislativa. El Parlament podrà delegar en el Govern de la comunitat autònoma la potestat de dictar normes amb categoria de llei, en els mateixos termes i supòsits de delegació prevists als articles 82, 83 i 84 de la Constitució. No podran ser objecte de delegació l'aprovació de les lleis que necessiten, per ser aprovades, una majoria especial.**
2. Les lleis del Parlament seran promulgades en nom del rei pel president de la comunitat autònoma, el qual n'ordenarà la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, en el termini dels quinze dies següents a l'aprovació, així com també al *Boletín Oficial del Estado*. A efectes de vigència, regirà la data de publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*. La versió oficial castellana serà la que la Presidència de la comunitat autònoma trametrà.

---

¹⁵ Vegeu-ne la nota núm. 14.

Article 28

Correspon al Parlament:

1. Designar, en aplicació del criteri de representació proporcional, el senador o els senadors que han de representar les Illes Balears en el Senat, d'acord amb el que s'estableix a l'article 69.5 de la Constitució. Els designats cessaran en el càrrec en els casos previstos a l'ordenament jurídic i, en tot cas, en acabar la legislatura del Parlament de les Illes Balears en la qual foren designats, una vegada que prenguin possessió els nous senadors. En el supòsit de dissolució del Senat, el Parlament de les Illes Balears lliurarà les credencials de la designació dels mateixos senadors, que continuaran el seu mandat fins que acabi la legislatura del Parlament i siguin designats els nous senadors.
2. Elaborar proposicions de llei, presentar-les a la Mesa del Congrés dels Diputats i nomenar un màxim de tres diputats encarregats de defensar-les, d'acord amb el que permet l'article 87.2 de la Constitució.
3. Sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei.
4. Interposar el recurs d'inconstitucionalitat davant el Tribunal Constitucional en els casos previstos a la legislació vigent.
5. Fixar les previsions d'ordre polític, social i econòmic que, d'acord amb el que disposa l'apartat 2 de l'article 131 de la Constitució, s'hagin d'adoptar per a l'elaboració dels projectes de planificació.
6. **Aprovar i decidir transferències o delegacions de competències a favor dels consells i d'altres ens locals de la comunitat autònoma.**
7. Examinar i aprovar els comptes de la comunitat autònoma, sense perjudici del control que pugui correspondre a d'altres organismes de l'Estat o de la comunitat autònoma.

Article 29

El Parlament, mitjançant una llei, crearà la institució del **Defensor de les Franqueses** per a la defensa de les llibertats i dels drets fonamentals dels ciutadans, així com per supervisar i investigar les activitats de l'Administració de les Illes Balears. El **Defensor de les Franqueses** serà elegit pel Parlament per la majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats de la cambra. El defensor de les Franqueses actuarà com a alt comissionat del Parlament i li retrà comptes de la seva activitat.

Capítol II Del president

Article 30

1. El president de les Illes Balears serà elegit pel Parlament d'entre els seus membres i el rei el nomenarà.
2. El candidat proposat presentarà al Parlament el programa polític del govern que pretengui formar i, amb debat previ, en sol·licitarà la confiança.
3. Si el Parlament, pel vot de la majoria absoluta dels seus membres, atorga la confiança al candidat, serà nomenat president, d'acord amb el que es preveu a l'apartat 1 d'aquest mateix article. Si no s'aconsegueix aquesta majoria, la mateixa proposta se sotmetrà a nova votació quaranta-vuit hores després de l'anterior i la confiança serà atorgada per majoria simple.
4. Si en aquestes votacions no s'atorga la confiança del Parlament, se'n tramitaran propostes successives en la forma prevista als apartats anteriors.
5. **En el cas que hagin transcorregut seixanta dies a partir de la primera votació per a la investidura i cap candidat no hagi obtingut la confiança del Parlament, aquest quedarà dissolt i es convocaran noves eleccions.**¹⁶
6. **El president, havent-ho considerat el Consell de Govern, i sota la seva responsabilitat exclusiva, podrà dissoldre anticipadament el Parlament. El decret de dissolució fixarà la data de les eleccions.**

Article 31

1. El president de les Illes Balears nomena i separa els membres que han de formar el Govern, en dirigeix i coordina l'acció i exerceix la més alta representació de la comunitat autònoma, així com l'ordinària de l'Estat a les Illes Balears.
2. El president podrà delegar temporalment funcions executives i de coordinació en algun dels membres del Govern.
3. El president, havent-hi deliberat prèviament el Govern, podrà plantejar davant el Parlament la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general. La confiança es considerarà atorgada quan hi voti a favor la majoria simple.
Si el Parlament li nega la confiança, el president presentarà la seva dimissió davant el Parlament, el president del qual convocarà, en el termini màxim de quinze dies, la sessió

---

¹⁶ La previsió en el sentit que "el mandat del nou Parlament durarà, en qualsevol cas, fins a la data en què hauria de concloure el de l'anterior", que figura dins l'article 30.5 del text de l'Estatut vigent, s'ha suprimit per ser contrària a la norma proposada. D'acord amb la nova redacció de l'article 20.2, el mandat parlamentari serà de quatre anys amb les úniques excepcions del supòsit d'aquest article 30.5 (no haver obtingut el president la confiança), i de l'article 30.6 (dissolució a instància del president del Govern), de tal manera que el nou Parlament que resulti d'aquests dos supòsits excepcionals, tindrà una duració de quatre anys.

plenària per a l'elecció d'un nou president de la comunitat autònoma, d'acord amb el procediment que preveu aquest Estatut **en l'article 30**.

4. El president serà políticament responsable davant el Parlament, el qual podrà exigir la responsabilitat del Govern de les Illes Balears mitjançant l'adopció, per majoria absoluta, de la moció de censura proposada, com a mínim, per un quinze per cent dels diputats i que haurà d'incloure un candidat a la presidència.
5. Si la moció de censura no s'aprova, els que l'hagin firmada no en podran presentar cap altra durant el mateix període de sessions. Si s'aprova, el president i el seu Govern cessaran en les seves funcions i el candidat que s'hi haurà inclòs serà nomenat president pel rei.
6. La responsabilitat penal del president serà exigible en els mateixos termes que s'assenyalen per als diputats del Parlament de les Illes Balears.
7. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, determinarà la forma d'elecció del president, el seu estatut personal i les altres atribucions que li són pròpies.
8. En cas d'absència o de malaltia del president, exercirà la representació de les Illes Balears el president del Parlament, sense perjudici que interinament presideixi el Govern un dels seus membres designat pel president.
9. El president no podrà exercir cap altre càrrec públic dins l'àmbit de les Illes Balears.

Capítol III Del Govern de les Illes Balears

Article 32

1. El Govern de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat que dirigeix la política general i l'Administració de la Comunitat Autònoma.

Així mateix, exerceix la potestat reglamentària i la funció executiva i elabora els pressuposts de la Comunitat Autònoma. Se li podran atribuir altres facultats d'acord amb la llei.

2. El Govern és format pel president, el vicepresident, si així pertoca, i els consellers.
3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, establirà l'organització del Govern, les atribucions i l'estatut personal de cada un dels seus components.
4. El Govern respon políticament de manera solidària davant el Parlament, sense perjudici de la responsabilitat directa de cadascun dels membres per la seva gestió.
5. La responsabilitat penal dels membres del Govern serà exigible en els mateixos termes que s'estableixin per als diputats del Parlament.
6. La seu del Govern serà la ciutat de Palma, però, amb convocatòria prèvia, podrà reunir-se en qualsevol altre lloc del territori de la comunitat autònoma.
7. El Govern podrà establir organismes, serveis i dependències a qualsevol de les illes, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.
8. El Govern cessa:
  - a) Després de les eleccions al Parlament.
  - b) Per dimissió, per incapacitat o per defunció del seu president.
  - c) Per pèrdua de la confiança del Parlament o perquè aquest adopti una moció de censura.

El Govern cessant continuarà en funcions fins a la presa de possessió del nou Govern.

Article 33¹⁷

Queda derogat

Article 34

El Govern podrà interposar recurs d'inconstitucionalitat, suscitar conflictes de competència i comparèixer davant el Tribunal Constitucional en els supòsits i en els termes prevists a la Constitució i a la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.

---

¹⁷ El contingut d'aquest article s'incorpora amb una sistematització més adequada a l'article 32.1.

Article 35

Totes les normes, les disposicions i els actes emanats del Govern i de l'Administració de la Comunitat Autònoma que ho requereixin s'han de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Capítol IV Dels consells

Secció 1a Els consells

Article 36

El govern, l'administració i la representació de les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i de les illes que hi són adjacents corresponen als consells, els quals gaudiran d'autonomia en la gestió dels seus interessos, d'acord amb la Constitució, aquest Estatut i el que establiran les lleis del Parlament.¹⁸

Secció 2a Composició

Article 37

- 1. Cadascun dels consells ha d'estar integrat pels consellers elegits a les illes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.**
- 2. Els càrrecs de president de les Illes Balears, de president del Parlament, de membre del Govern i de senador de la comunitat autònoma són incompatibles amb el de conseller.**

La incompatibilitat subsistirà en el cas de cessament, per qualsevol causa, en l'exercici dels càrrecs incompatibles.

Al Consell que els correspongui seran substituïts per aquells candidats que ocupin el lloc següent al del darrer elegit a les llistes electorals corresponents.

- 3. Una llei del Parlament, aprovada per majoria absoluta, regularà el nombre de membres que han d'integrar cada Consell, així com les causes d'inelegibilitat i d'incompatibilitat que els afectin.**

---

¹⁸ La Comissió ha acordat proposar al Parlament la introducció d'un segon paràgraf mitjançant el qual la nova redacció de l'Estatut aprofundeixi en l'estatus especial de Formentera. Es poden concretar dues fórmules institucionals: com a Consell amb funcions específiques o com a municipi integrat dins el Consell d'Eivissa i Formentera amb una organització singular i competències superiors a les tradicionals que la LBRL atorga als municipis.

Per majoria ajustada, la Comissió s'ha inclinat per la primera opció.

A requeriment del president del Parlament la Comissió ha adreçat sengles informes jurídics sobre cada opció.

4. Cadascun dels consells s'ha de constituir en el termini màxim de quaranta-cinc dies des que s'hagin duit a terme les eleccions.¹⁹

Article 38²⁰

Queda derogat

Secció 3a Règim jurídic i organització

Article 38 bis

1. Els consells han d'establir la seva organització d'acord amb aquest Estatut i amb la llei de consells que aprovi el Parlament.
2. Els òrgans necessaris dels consells són: el Ple, el president i la Comissió Executiva. En els termes fixats per la llei de consells, cada consell podrà crear òrgans complementaris dels anteriors.
3. En el cas de Formentera, hom s'ha d'atenir al que determini la llei que reguli l'estatus d'aquest municipi illa.²¹

Article 38 ter

1. Integren el Ple els consellers elegits a cada una de les illes, que han d'escollir un cap del Ple diferent del president del Consell, amb les funcions pròpies dels caps dels òrgans col·legiats.
2. El Ple exerceix la iniciativa legislativa davant el Parlament, aprova els pressuposts i el reglament orgànic de l'entitat i exerceix la potestat reglamentària externa del Consell i les facultats resolutòries que la llei de consells li atribueixi.
3. El Ple exerceix el control i la fiscalització de l'acció del president i de la Comissió Executiva mitjançant la moció de censura al president, la votació sobre la qüestió de confiança que aquest plantege i els debats, les preguntes i les mocions sobre la seva actuació i altres que s'estableixin.

---

¹⁹ Observació: la nova redacció de l'article 37, així com la supressió del darrer incís de l'article 37.2, tercer paràgraf, i dels anteriors articles 37.4, 37.5 i 37.6 afegida a la redacció ex novo de l'article 37.3, són el resultat de l'acord de la Comissió que consisteix a aconsellar llistes separades però compatibles per al Parlament i per als consells.

²⁰ Aquest article deixa de tenir sentit com a conseqüència de l'acord sobre llistes separades.

²¹ Vegeu-ne la nota núm. 18.

Article 38 quarter

1. El president del Consell és elegit pel Ple entre els seus membres. El candidat proposat ha de presentar al Ple el seu programa de govern i n'ha de demanar la confiança, l'atorgament de la qual requereix la majoria absoluta en la primera votació i la majoria simple en la segona. El mateix quòrum es requerirà en les propostes successives de president que es puguin presentar.
2. El president del Consell dirigeix el govern i l'administració insulars i designa i separa lliurement la resta dels membres de la Comissió Executiva i en coordina l'acció.
3. El president del Consell i la Comissió Executiva són políticament responsables de manera solidària davant el Ple.
4. L'aprovació d'una moció de censura al president del Consell o la denegació d'una qüestió de confiança que aquest plantegi es regeixen pel que disposa la legislació electoral general, amb la particularitat que el president pot plantejar la qüestió de confiança sobre el seu programa en conjunt, sobre una declaració de política general o sobre l'aprovació de qualsevol assumpte o actuació de rellevància política.

Article 38 quinquies

1. La Comissió Executiva ha d'estar integrada pel president del Consell, el vicepresident —si n'hi ha— i els consellers executius.
2. Els consellers executius dirigeixen, sota la direcció superior del president del Consell, els sectors de l'activitat administrativa corresponents al departament que encapçalen. La llei de consells i el reglament orgànic han de determinar l'estructura interna bàsica dels departaments i les atribucions dels seus òrgans.
3. Sense perjudici de les atribucions conferides a altres òrgans de govern, correspon a la Comissió Executiva l'exercici de la funció executiva en relació amb les competències del Consell.
4. La llei de consells establirà l'estatut personal i les incompatibilitats dels membres de la Comissió Executiva.

Article 38 sexies

1. La llei de consells determinarà les regles de funcionament i règim jurídic de l'actuació dels consells i dels seus òrgans, i també el règim de les seves funcions i competències.
2. El dret local s'aplicarà com a supletori al règim jurídic dels consells, excepte en allò que es refereix a la matèria d'organització, en la qual és supletori el dret autonòmic de les Illes Balears.

Secció 4a
Competències

Article 39²²

1. **Els consells exerceixen les competències que els atribueixen aquest Estatut, les lleis de l'Estat i les de la comunitat autònoma.**
2. **Correspon als consells l'execució i la gestió —dins els seus territoris— de les matèries que el Parlament de les Illes Balears determini, i en qualsevol cas:**
  1. Demarcacions territorials, alteracions dels termes municipals i denominació oficial dels municipis.
  2. Monts i aprofitament forestals, vies pecuàries i pastures.
  3. Agricultura i ramaderia, d'acord amb l'ordenació general de l'economia.
  4. Pesca en aigües interiors, cria i recollida de marisc, aqüicultura i caça.
  5. Recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regatges, règim general d'aigües. Aigües minerals, termals i subterrànies.
  6. Patrimoni arqueològic, històric, artístic i monumental, arxius i biblioteques, museus, conservatoris i belles arts.
  7. Assistència social i serveis socials. Promoció social de la infantesa, la dona, la família, la tercera edat, els minusvàlids físics, psíquics i sensorials. Entitats benèfiques i assistencials.
  8. Ordenació del territori, urbanisme i habitatge, medi ambient i ecologia.
  9. Carreteres, camins, ports de refugi i aeroports esportius i, en general, tots els que no facin activitats comercials.
  10. Transport de viatgers i de mercaderies al si del propi territori insular.
  11. Obres públiques.
  12. Foment i promoció del turisme. Ordenació del turisme dins el seu àmbit territorial.
  13. Esport i lleure.
  14. Estadístiques d'interès insular.
  15. Vigilància i protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions.
  16. Fires insulars. Denominacions d'origen.
  17. Foment de la cultura.
  18. Sanitat i higiene.

---

²² Aquest article ha estat objecte de dos vots particulars: un, defensat per dos membres de la Comissió, i l'altre defensat individualment. Vegeu-ne el llibre complementari.

19. Ensenyament.
20. Coordinació de la protecció civil.
21. Artesania.
22. Cooperatives i cambres.
23. Planificació i desenvolupament econòmics dins el territori de cadascuna de les Illes, d'acord amb les bases i l'ordenació general de l'economia de l'Estat i de la comunitat autònoma.
24. Contractes i concessions administratives respecte de les matèries la gestió de les quals els correspongui dins el seu territori.
25. Activitats classificades.
26. Coordinació hospitalària, la de la Seguretat Social inclosa.
27. Legislació laboral de l'Estat.
28. Espectacles i activitats recreatives.
29. Institucions públiques de protecció i tutela de menors.

I, en general, qualssevol altres que, dins l'àmbit territorial propi, corresponguin als interessos respectius, d'acord amb les transferències o delegacions que a tal fi s'estableixin.

La llei de consells establirà el procediment de transferència o delegació de competències als consells.²³

Article 40

1. La coordinació de l'activitat dels consells en tot allò que pugui afectar els interessos de la comunitat autònoma correspondrà al Govern, com a responsable de la política regional i com a òrgan superior de l'administració comunitària.

Quan les competències siguin transferides en virtut d'una llei del Parlament, s'establiran les formes de control i coordinació que es reservaran al Govern de la comunitat autònoma.

---

²³ Mentre la llei de consells no estableixi el procediment de transferència o delegació de competències al consells, continua en vigor el procediment fixat en la disposició transitòria cinquena de la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, per la qual s'aprova l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

Capítol IV bis Dels municipis de les Illes Balears

Article 40 bis

El municipi és l'entitat local bàsica de l'organització territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears. El seu govern i l'administració corresponen a l'ajuntament, que és elegit per sufragi universal, lliure, directe i secret, en els termes que estableixi la Llei.

Article 40 ter

Els municipis, les mancomunitats i les entitats locals menors tenen plena autonomia per a la gestió dels seus respectius interessos, i en les seves relacions s'han de regir pels principis de col·laboració, cooperació i coordinació. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat el Parlament aprovarà un règim local de les Illes Balears.

Article 40 quater

A més de les competències derivades de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació sectorial, correspon als municipis l'exercici de les que puguin ser delegades per l'Estat, per la Comunitat Autònoma, pels consells i per altres administracions. Les transferències i les delegacions han de dur incorporats els mitjans econòmics, materials i personals que hi corresponguin.

Article 40 quinquies

Els municipis es poden agrupar en els termes establerts en la llei per a la gestió de les seves competències i la millor prestació de serveis als ciutadans.

Article 40 sexies

Per vetlar per l'equilibri territorial, es crearà un fons de cooperació municipal els criteris de distribució del qual atendran l'especial naturalesa socioeconòmica i territorial particular que afecta els municipis.

Article 40 septies

El municipi de Palma disposarà d'un règim especial establert per una llei del Parlament de les Illes Balears.

Capítol V Òrgans de consulta i assessorament

Article 41

1. El Consell Consultiu de les Illes Balears és el superior òrgan de consulta de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
2. El Consell Consultiu ha d'estar integrat com a màxim per deu juristes de prestigi reconegut, dues cinquenes parts dels quals han de ser elegits pel Parlament mitjançant el vot favorable de les tres cinquenes parts dels diputats, i les altres tres cinquenes parts dels membres han de ser elegits pel Govern.
3. Una llei del Parlament n'ha de regular el nombre, l'organització i el funcionament.

Article 41 bis²⁴

El Consell Audiovisual de les Illes Balears es configura com una entitat pública independent, la missió de la qual és vetlar pel compliment dels principis rectors desenvolupats en l'article 9. Els seus membres són nomenats pel Parlament de les Illes Balears i la composició i les funcions concretes han de ser desenvolupades per una llei del Parlament.

Article 42

1. El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de participació, estudi, deliberació, assessorament i proposta en matèria econòmica i social.
2. Una llei del Parlament en regularà la composició, la designació dels seus membres, l'organització i les funcions.

Capítol VI De l'administració pública de les Illes Balears

Article 43

Corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears la creació i l'organització d'una administració pròpia, dins el marc dels principis generals i de les normes bàsiques de la legislació de l'Estat i d'aquest Estatut.

Article 44

L'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'exercir les seves funcions mitjançant els ens i els organismes que depenen del Govern de les Illes Balears i a través dels consells i dels municipis.

---

¹⁸ Aquest article ha estat objecte d'un vot particular. Vegeu-ne el llibre complementari.

Capítol VII Del control de les institucions i dels poders de la comunitat autònoma

Article 45

1. Les lleis del Parlament de la comunitat autònoma són excloses del recurs contenciós administratiu i únicament subjectes al control de la constitucionalitat exercit pel Tribunal Constitucional.
2. Contra els actes, els acords i les normes reglamentàries emanats dels òrgans executius i administratius de la comunitat autònoma de les Illes Balears, es podrà interposar recurs davant la jurisdicció contenciosa administrativa.
3. **Una llei del Parlament ha d'establir els mecanismes de control efectiu de tota l'activitat dels consells.**

Article 46

1. Sense perjudici de les competències que corresponguin al Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes és l'òrgan al qual correspon la fiscalització externa de l'activitat econòmica, financera i comptable del sector públic de les Illes Balears.
2. La Sindicatura de Comptes serà formada per tres síndics elegits pel Parlament per majoria de tres cinquenes parts dels diputats.

Una llei del Parlament en regularà el funcionament i l'organització

Capítol VIII Del règim jurídic de la comunitat autònoma

Article 47

Les competències establertes en aquest Estatut es consideren referides a l'àmbit territorial de les Illes Balears.

Article 48

Sobre les matèries que siguin de la seva competència exclusiva, en correspon al Parlament de les Illes Balears la potestat legislativa, segons els termes prevists en aquest Estatut, sense perjudici de les competències atribuïdes per l'Estat en la Constitució, i en correspon al Govern de la comunitat autònoma la funció executiva, incloses la potestat reglamentària i la inspecció.

Article 49²⁵

1. **Pel que fa a les competències previstes a l'article 11, en correspondran a la comunitat autònoma el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat.**
2. Quant a les competències relacionades a l'article 12, la potestat executiva de la comunitat autònoma podrà dur annexa la potestat reglamentària quan aquesta resulti d'habilitació o de delegació legislatives.
3. La potestat reglamentària correspon al Govern de les Illes Balears. Això no obstant, els consells tendran potestat reglamentària organitzativa per regular el funcionament propi.
4. Els consells tendran potestat reglamentària normativa només quan aquesta resulti d'habilitació per llei de l'Estat o del mateix Parlament.
5. Els consells, a més de les competències que els corresponen d'acord amb el que es preveu en aquest Estatut, tendran les facultats de gestió i execució dins el propi territori de les decisions dels Govern de les Illes Balears quan així pertoqui.

Art. 49 bis

Correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears, en les matèries de la seva competència, l'exercici de l'activitat de foment.

Article 50

1. En matèries de competència exclusiva de la comunitat autònoma, el dret propi de les Illes Balears és aplicable dins el seu territori preferentment a qualsevol altre, segons els termes prevists en aquest Estatut.
2. En la determinació de les fonts del dret civil de les Illes Balears es respectaran les normes que s'hi estableixen.
3. En tot allò que no estigui regulat pel dret propi de les Illes Balears, hi serà d'aplicació supletòria el dret de l'Estat.

---

²⁵ Aquest article ha estat objecte d'un vot particular defensat per dos membres de la Comissió.

TÍTOL III DE L'ORGANITZACIÓ JUDICIAL²⁶

Article 51

El Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears és l'òrgan jurisdiccional en el qual culmina l'organització judicial de les Illes Balears dins el seu àmbit territorial corresponent i davant el qual s'exhauriran les instàncies processals successives, en els termes i en les condicions que resultin de la Llei orgànica del poder judicial i d'altres disposicions complementàries.²⁷

Article 52

1. La competència dels òrgans jurisdiccional de les Illes s'estén, **en qualsevol cas**:
  - a) En l'ordre civil, a totes les instàncies i a tots els graus, els recursos de cassació i revisió inclosos, en matèria de dret civil de les Illes Balears.
  - b) En l'ordre contenciós administratiu, als recursos que s'interposin contra els actes i les disposicions de les administracions públiques, en els termes que estableixi la Llei orgànica del poder judicial.
  - c) En els ordres penal i social, a totes les instàncies i a tots els graus, a excepció dels recursos de cassació i revisió.
  - d) A les qüestions de competència entre òrgans jurisdiccional de les Illes Balears.
  - e) **Als recursos sobre qualificació de documents que hagin de tenir accés als registres de la propietat, mercantil o de béns mobles de les Illes Balears, sempre que aquests recursos es fonamentin, de manera exclusiva o conjuntament amb altres motius, en una infracció de les normes emanades dels òrgans de la comunitat autònoma de les Illes Balears.**
2. **En les matèries restants s'ha d'estar al que disposi la Llei orgànica del poder judicial.**²⁸

---

²⁶ Aquest títol ha estat objecte d'un vot particular. Vegeu-ne el llibre complementari.

²⁷ La Comissió ha acordat proposar que quan el Tribunal Suprem conegui d'un recurs de cassació en relació amb el dret civil balear en comptes de la Sala Civil i Penal del Tribunal Superior de Justícia, aplicarà la doctrina emana da pel Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en matèria de dret civil balear. Aquest acord no figura reflectit en aquest text refós articulat ja que la Comissió l'ha aprovat sota la forma de "base jurídica". En conseqüència, si és acceptat, la redacció articulada s'haurà de concretar en seu parlamentària.

²⁸ Al voltant del debat de la Comissió sobre aquest punt, cinc vocals es mostren partidaris de no entrar en el contingut de l'Estatut i fer remissió a la Llei orgànica del poder judicial, mentre que els altres cinc són partidaris de condicionar el contingut de la Llei orgànica del poder judicial des de l'Estatut. Es recorda que, d'acord amb el procediment establert en el si de la Comissió, els membres del Govern debaten però no voten.

Article 53

1. El president del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears serà nomenat pel rei a proposta del Consell General del Poder Judicial. El president de la comunitat autònoma ordenarà la publicació d'aquest nomenament en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.²⁹
2. El nomenament de magistrats, jutges, fiscals i secretaris que hagin de prestar serveis a les Illes Balears s'efectuarà en la forma prevista en la Llei orgànica del poder judicial a què fa referència l'article 122 de la Constitució.

Article 54

1. A instància de la comunitat autònoma de les Illes Balears, l'òrgan competent convocarà concursos i d'altres proves de selecció per a cobrir els llocs vacants a les Illes Balears de magistrats, jutges, secretaris judicials i d'altre personal al servei de l'Administració de justícia.
2. En la resolució dels concursos i oposicions per proveir els llocs de magistrats i jutges es valoraran com a mèrits preferents l'especialització en el dret civil de les Illes Balears i el coneixement del català.
3. L'organització i el funcionament del Ministeri Fiscal corresponen íntegrament a l'Estat, d'acord amb les lleis generals.

Article 55

Pel que fa a l'Administració de justícia, a excepció de la militar, correspon a la comunitat autònoma de les Illes Balears:

1. Exercir totes les facultats que les lleis orgàniques del poder judicial i del Consell General del Poder Judicial reconeixin o atribueixin al Govern de l'Estat.
2. Participar en la fixació de les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals a les Illes Balears i en la localització de la seva capitalitat.
3. **Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de justícia.**
4. **Ordenar els serveis de justícia gratuïta, que es poden prestar directament o en col·laboració amb els col·legis d'advocats i els de procuradors.**

---

²⁹ També d'acord amb el debat tengut en el si de la Comissió s'ha suscitat la qüestió de la creació del Consell Territorial del Poder Judicial; cinc membres es mostren partidaris de formular una remissió a la Llei orgànica del poder judicial, mentre que els altres cinc consideren que s'ha d'incloure en l'Estatut la creació d'aquest òrgan.

Article 56

1. La comunitat autònoma participarà en la fixació de les demarcacions judicials i en les corresponents a les notaries i als registres de la propietat, mercantils, **i de béns mobles** radicats en el seu territori.
2. Els notaris, els registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles seran nomenats per la comunitat autònoma de conformitat amb les lleis de l'Estat. Per a la provisió d'aquestes places seran mèrits preferents l'especialització en dret civil de les Illes Balears i el coneixement de la llengua catalana. En cap cas no es podrà establir l'excepció de naturalesa i veïnatge.

Article 57

Les ternes que el Parlament ha de presentar al Consell General del Poder Judicial per al nomenament dels magistrats del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears requeriran una majoria favorable de les tres cinquenes parts dels diputats.

TÍTOL IV
DE LA HISENDA, EL PATRIMONI I L'ECONOMIA³⁰

Article 58

1. 1. Per al desenvolupament i l'execució de les seves funcions, la comunitat autònoma de les Illes Balears, dins el marc dels principis de coordinació amb les hisendes de l'Estat i les locals, té autonomia financera, domini i patrimoni propis, d'acord amb la Constitució, les lleis orgàniques reguladores d'aquestes matèries i aquest Estatut.
2. 2. L'autonomia financera haurà de permetre de dur a terme el principi de suficiència de recursos per poder exercir les competències pròpies de la comunitat autònoma.
3. 3. La comunitat autònoma té l'obligació de vetlar pel seu propi equilibri territorial, especialment entre les diverses illes que la integren, a fi de fer possible la realització plena del principi de solidaritat.
4. 4. La comunitat autònoma tendrà, a tots els efectes, el mateix tractament fiscal que la llei estableixi per a l'Estat.

Article 58 bis

1. **Una llei de les Corts Generals ha de regular un règim especial balear que reconegui el fet específic i diferencial de la insularitat, com a garantia de la solidaritat i de l'equilibri territorial.**
2. **En el marc d'aquesta llei i en les disposicions generals sectorials que ho aconsellin, els poders públics de l'Estat —en l'àmbit de les seves competències— han d'adaptar les seves polítiques i actuacions legislatives, reglamentàries i financeres fixant les condicions específiques d'aplicació a les Illes Balears, que han de respectar el dret i les directrius de la Unió Europea.**
3. **En particular, les actuacions relatives al règim especial balear han de comprendre les adaptacions i les intervencions necessàries en matèria de transports, infraestructures, telecomunicacions, energia, medi ambient, pesca i establiment individualitzat de caladors, ports, aeroports, sanitat, educació, horaris comercials, economia, fiscalitat i tributació, en el marc del respecte als acords i les directrius de la Unió Europea, així com qualsevol altra matèria que pugui contribuir a superar els desavantatges permanents lligats a la condició insular.**

---

³⁰ La part de finançament d'aquest títol s'ajorna a l'espera de l'adopció d'acords multilaterals dins l'àmbit espanyol. Això pot afectar especialment els articles 64, 65, 67, 73 i 74 així com la disposició addicional tercera. Per altra banda, la Comissió és favorable que l'article 58 bis disposi d'un capítol propi quan el text final estigui llest i, si pertoca, la resta d'articles ("Finançament de la comunitat autònoma", "Recursos dels consells", "Pressupost i operacions de crèdit") també s'organitzin en capítols.

4. **Amb la naturalesa d'òrgan col·legiat, es crea una comissió bilateral formada per l'Estat i la comunitat autònoma de les Illes Balears el contingut de la qual ha de ser fer el seguiment de l'aplicació de la llei que reguli el règim especial balear. Aquesta comissió bilateral ha de tenir facultats de coordinació sobre les comissions mixtes negociadores i els seus respectius departaments de cada administració. Igualment, les distintes comissions mixtes previstes en la llei han de tenir el caràcter d'òrgans col·legiats.**
5. **L'Estat i la comunitat autònoma de les Illes Balears han d'acordar iniciatives d'inversió pública estatal i plans directius sectorials d'infraestructures de l'Estat a la comunitat autònoma que permetin assegurar l'equilibri econòmic previst en l'article 138.1 de la Constitució.**

Article 59

1. El patrimoni de la comunitat autònoma és format per:
  - a) El patrimoni de la comunitat en el moment d'aprovar-se l'Estatut.
  - b) Els béns i els drets afectats als serveis traspassats a la comunitat autònoma.
  - c) Els béns i els drets que la comunitat autònoma hagi adquirit o adquireixi per qualsevol títol jurídic vàlid.
2. L'administració, el control, la defensa, la conservació i la reivindicació d'aquest patrimoni seran regulats per llei del Parlament de les Illes Balears.

Article 60

Formaran la hisenda de la comunitat autònoma els recursos següents:

- a) Els ingressos provinents del seu patrimoni.
- b) Els ingressos derivats de les activitats de dret privat que pugui exercitar.
- c) El rendiment dels seus propis impostos, taxes i contribucions especials.
- d) Els tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat.
- e) Els recàrrecs sobre els impostos estatals.
- f) Les participacions en els ingressos de l'Estat.
- g) El producte de les multes i de les sancions dins l'àmbit de l'exercici de les seves competències.
- h) Les assignacions que s'estableixin en els pressuposts generals de l'Estat.
- i) Les transferències provinents del Fons de Compensació Interterritorial i d'altres fons per al desenvolupament de les Illes Balears.
- j) El producte de les operacions de crèdit.
- k) Qualsevol altre tipus d'ingressos que puguin obtenir-se en virtut de les lleis.

Article 61

1. La comunitat autònoma podrà establir i exigir els seus propis tributs, d'acord amb la Constitució i les lleis, però aquests no podran recaure sobre fets imposables gravats per l'Estat.
2. L'establiment de tributs que faci l'Estat sobre fets imposables gravats per la comunitat autònoma i que suposin una minva dels ingressos d'aquesta obligarà a aparellar les necessàries mesures de compensació a favor seu.
3. La comunitat autònoma podrà establir i gestionar tributs sobre les matèries que la legislació de règim local reservi a les corporacions locals, en els supòsits en què la dita legislació ho prevegi i en els termes que aquesta determini. En tot cas, s'hauran d'establir a favor de les corporacions les mesures de compensació o de coordinació adequades, a fi que els ingressos d'aquestes corporacions locals no es vegin minvats ni tampoc reduïts en les possibilitats de creixença futura.

Article 62

1. La comunitat autònoma podrà establir taxes sobre la utilització del seu domini públic, sobre la prestació que faci d'un servei públic o sobre la realització d'una activitat que es refereixi en forma particular al subjecte passiu, l'afecti o el beneficiï.
2. Quan l'Estat o les corporacions locals transfereixin a la comunitat autònoma béns de domini públic, per a la utilització dels quals hi hagi establertes taxes o competències en l'execució o en el desenvolupament de les quals prestin serveis o efectuïn activitats igualment gravades amb taxes, aquelles i aquestes es consideraran com a tributs propis de la comunitat autònoma.
El rendiment previst per a cada taxa per la prestació de serveis o per la realització d'activitats no podrà superar el cost d'aquests serveis o activitats.

Article 63

La comunitat autònoma podrà establir contribucions especials quan el subjecte passiu obtengui un benefici o un augment del valor dels seus béns com a conseqüència de les obres públiques que aquesta realitzi o dels serveis públics que, a expenses seves, estableixi o ampliï.

La recaptació per la contribució especial no podrà superar el cost de l'obra o de l'establiment o ampliació del servei suportat per la comunitat autònoma.

Article 64

La comunitat autònoma podrà establir recàrrecs sobre els impostos estatals cedits, així com sobre els impostos no cedits que gravin la renda o el patrimoni de les persones físiques amb domicili fiscal dins el seu territori, però això no podrà significar una minva en els ingressos de l'Estat per aquests impostos, ni desvirtuar-ne la naturalesa o l'estructura.

Article 65

La comunitat autònoma disposarà d'un percentatge de participació en el recaptament dels impostos estatals no cedits, que es negociarà d'acord amb les bases establertes a la Llei orgànica de finançament de les comunitats autònomes i amb el major cost mitjà dels serveis socials i administratius de la comunitat autònoma, derivat de la insularitat, l'especialització de la seva economia i les notables variacions estacionals de la seva activitat productiva.

Article 66

1. La comunitat autònoma podrà efectuar operacions de crèdit per un termini inferior a un any, a fi de cobrir les seves necessitats peremptòries de tresoreria.
2. També podrà concertar operacions de crèdit per un termini superior a un any, qualsevol que sigui la forma com es documentin, sempre que es compleixin els requisits següents:
  - a) Que l'import total del crèdit es destini exclusivament a la realització de les despeses d'inversió.
  - b) Que l'import total de les anualitats d'amortització per capital i interessos no excedeixi del 25% dels ingressos corrents de la comunitat autònoma.
3. El deute públic de la comunitat autònoma i els títols valors de caràcter equivalent que emeti restaran subjectes a les mateixes normes i gaudiran dels mateixos beneficis i les mateixes condicions que el deute públic de l'Estat.
4. El volum i les característiques de les emissions s'establiran d'acord amb l'ordenació general de la política creditícia i en coordinació amb l'Estat.

Article 67

1. Corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears la gestió, la liquidació, el recaptament i la inspecció dels seus tributs propis, sense perjudici de la col·laboració que es pugui establir entre l'Administració tributària de l'Estat, especialment quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut.
2. En el cas de tributs cedits, la comunitat autònoma assumirà per delegació de l'Estat la gestió, la liquidació, la recaptació, la inspecció i la revisió, quan pertoqui, d'aquests tributs, sense perjudici de la col·laboració que es pugui establir entre ambdues administracions, d'acord amb la llei que fixi l'abast i les condicions de la cessió.
3. Pel que fa a la gestió, la liquidació, el recaptament, la inspecció i la revisió, si pertoca, dels altres tributs de l'Estat recaptats a la comunitat autònoma, aquesta tindrà les facultats derivades de la delegació que pugui rebre d'aquell i, en tot cas, les de col·laboració que es puguin establir.

Article 68

Per al desenvolupament i l'execució de les seves funcions i competències, els consells gaudiran d'autonomia financera, la qual haurà de respectar el principi de suficiència de recursos per garantir l'exercici adequat de les competències pròpies.

Article 69

Els recursos dels consells estaran constituïts per:

1. Els recursos propis, establerts per als consells per la legislació estatal com a ens d'Administració local.
2. Els que es determinen a les lleis de transferències, com a finançament provisional de les funcions i els serveis que es transfereixin.
3. Les subvencions i les transferències de capital establertes per llei del Parlament.
4. La participació en el finançament de la comunitat, en proporció a les competències autonòmiques que els consells gestionen com a finançament definitiu.
5. Les transferències procedents del Fons de Compensació Interinsular, d'acord amb la distribució que estableixi la llei del Parlament.
6. Qualsevol tipus d'ingressos que puguin obtenir-se en virtut de les lleis.

Article 70

Les resolucions dels òrgans economicoadministratius de la comunitat autònoma, igual com els de l'Estat, podran ser, en qualsevol cas, objecte del recurs economicoadministratiu, en els termes que estableix la normativa reguladora d'aquest procediment.

Article 71

Corresponen al Parlament de les Illes Balears:

- a) L'examen, l'aprovació i el control del pressupost de la comunitat autònoma, sense perjudici del control que en correspon al Tribunal de Comptes d'acord amb l'article 153 de la Constitució.
- b) L'establiment, la modificació i la supressió de les seves taxes, les contribucions especials i els impostos propis, així com la fixació dels elements determinants de la relació juridictributària i de la quantia del debit.
- c) L'establiment, la modificació i la supressió dels recàrrecs sobre impostos estatals.
- d) L'autorització per a l'emissió i la conversió de deute públic, sense perjudici de l'autorització de l'Estat, quan això sigui procedent.
- e) El règim jurídic del seu patrimoni.

Article 72

Corresponen al Govern de la comunitat autònoma:

- a) La potestat reglamentària en les matèries fiscals de competència pròpia de la comunitat autònoma.

- b) La potestat reglamentària per a la gestió dels impostos estatals cedits.
- c) L'estadística amb fins exclusius de la comunitat autònoma.
- d) La tutela financera sobre els ens locals, sense perjudici de l'autonomia que la Constitució estableix i del que disposin les lleis de transferències als consells.
- e) La tutela i el control financers de totes les institucions i els organismes sobre els quals tenguí reservada la comunitat autònoma, segons el que es preveu al títol segon d'aquest Estatut.

Article 73

Als efectes de concretar el que disposa l'article 60 i, de manera especial, la participació territorialitzada de les Illes Balears en els tributs generals que es determinin i les condicions per a l'aprovació dels recàrrecs sobre tributs del sistema fiscal general, en el marc del que disposa l'article 157.3 de la Constitució i en la legislació que el desenvolupi, l'Administració general de l'Estat i la comunitat autònoma de les Illes Balears subscriuran un acord bilateral que es formalitzarà en comissió mixta i que podrà ser revisat periòdicament de manera conjunta; haurà de tenir en compte l'esforç fiscal de les Illes Balears i atindrà singularment els criteris de corresponsabilitat fiscal i solidaritat interterritorial.

Article 74

1. Sense perjudici del que disposa l'article anterior, la participació anual de la comunitat autònoma de les Illes Balears en els ingressos de l'Estat a què es refereix l'apartat f) de l'article 60 es negociarà atenent els criteris que fixi la legislació de desenvolupament de l'article 157 de la Constitució i qualssevol altres que permetin garantir, amb suficiència i solidaritat, l'exercici de les competències de la comunitat autònoma.
2. El percentatge de participació únicament podrà ser objecte de revisió en els següents supòsits:
  - a) Quan s'ampliïn o es redueixin les competències assumides per la comunitat autònoma i que anteriorment exercia l'Estat.
  - b) Quan es produeixi la cessió de nous tributs.
  - c) Quan es duguin a terme reformes substancials en el sistema tributari de l'Estat.
  - d) Quan, transcorreguts cinc anys des de la seva entrada en vigor, sigui sol·licitada l'esmentada revisió per l'Administració general de l'Estat o per la comunitat autònoma.

Article 75

1. El Parlament podrà acordar la creació d'institucions de crèdit pròpies com a instruments de col·laboració en la política econòmica de la comunitat autònoma.
2. Els poders públics de la comunitat autònoma queden facultats per a la creació d'un sector públic propi.

3. La comunitat autònoma participarà, així mateix, en la gestió del sector públic econòmic estatal en els casos i en les activitats en què sigui procedent.
4. La comunitat autònoma promourà eficaçment les diverses formes de participació en l'empresa i fomentarà, mitjançant una legislació adequada, les societats cooperatives. També establirà els mitjans que facilitin l'accés dels treballadors a la propietat dels mitjans de producció.

TÍTOL IV BIS
ACCIÓ EXTERIOR I RELACIONS AMB LA UNIÓ EUROPEA³¹

La Comissió aprova introduir les bases sobre l'acció exterior següents:

1. El reconeixement, com a principi general, que la capacitat d'acció a l'exterior de la comunitat autònoma és inherent a l'exercici de les seves competències i a la promoció adequada dels seus interessos en aquest àmbit.
2. La comunitat autònoma pot subscriure acords de col·laboració per a la promoció dels seus interessos en el marc de les seves competències.
3. La comunitat autònoma pot establir delegacions o oficines de representació a l'exterior per millorar l'exercici de les seves competències i promoure adequadament els seus interessos.
4. El Govern de l'Estat ha d'informar la comunitat autònoma sobre els tractats i els convenis internacionals que pretengui negociar i subscriure quan aquests afectin els seus interessos. El Govern de les Illes Balears i el Parlament de les Illes Balears poden adreçar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals les observacions que considerin oportunes respecte d'això (vegeu-ne l'actual article 17.3).
5. La comunitat autònoma pot participar en les delegacions estatals negociadores de tractats i convenis internacionals que afectin les seves competències o els seus interessos.
6. La comunitat autònoma pot sol·licitar subscriure tractats i convenis internacionals en les matèries que l'afectin (vegeu-ne l'actual art. 17.4).
7. La comunitat autònoma ha d'adoptar les mesures necessàries per executar les obligacions derivades dels tractats i dels convenis internacionals ratificats per Espanya o que vinculin l'Estat, en l'àmbit de les seves competències (vegeu l'actual art. 12.1).
8. La comunitat autònoma pot promoure la cooperació amb regions d'altres països amb els quals comparteixi interessos econòmics, socials o culturals.
9. La comunitat autònoma pot participar en els organismes internacionals competents en les matèries d'interès rellevant per a si mateixa, ja sigui formant part de la delegació espanyola o directament quan ho permetin la normativa de l'Estat i la de l'organisme corresponent.
10. S'ha de crear una comissió mixta de cooperació entre l'Estat i la comunitat autònoma destinada a evitar, i si cal, resoldre, eventuais controvèrsies en aquest àmbit. Aquest òrgan podria integrar-se en una comissió de cooperació que es pugui crear amb caràcter general.

---

³¹ La redacció articulada d'aquestes bases es deixa a criteri de la ponència parlamentària.

11. Els poders públics de les Illes Balears han de vetlar per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte dels drets humans i la cooperació per al desenvolupament destinada als països i a les poblacions estructuralment menys desenvolupades, amb la finalitat última d'eradicar la pobresa. Per aconseguir aquest objectiu han d'establir programes i acords amb els agents socials de la cooperació i amb les institucions públiques i privades que siguin necessaris per garantir l'efectivitat i l'eficàcia d'aquestes polítiques a les Illes Balears i a l'exterior. (Proposta basada en la proposta valenciana, encara que modificada puntualment en la semàntica.)

Bases de les relacions amb la Unió Europea

- A) La comunitat autònoma ha de ser informada sobre les negociacions relatives als tractats originals i fundacionals (o relatius al Tractat Constitucional, si finalment és ratificat), les seves revisions i modificacions, així com participar-hi, si escau, formant part de la delegació espanyola, d'acord amb els mecanismes multilaterals interns que s'estableixin amb aquest efecte entre l'Estat i les comunitats autònomes.
- B) És competència de la comunitat autònoma el desenvolupament i l'execució del dret comunitari en les matèries de la seva competència exclusiva.
- C) Es reconeix el dret de participació de la comunitat autònoma en la formació de la posició negociadora de l'Estat davant la Unió Europea. Aquesta participació ha de ser de manera autònoma i específica si l'assumpte afecta exclusivament les Illes Balears. Si afecta competències exclusives del conjunt de les comunitats autònomes, la participació s'ha d'efectuar en el marc dels procediments multilaterals i de cooperació interna establerts per la llei estatal reguladora d'aquesta matèria. La posició s'ha de tenir especialment en compte per a la formació de la voluntat de l'Estat. En qualsevol cas, el Govern ha d'informar la comunitat autònoma sobre la marxa de les negociacions, qualsevol que sigui la configuració de la matèria competencial subjacent (exclusiva o concurrent).
- D) La comunitat autònoma ha de participar en la delegació espanyola en el Consell de Ministres de la Unió Europea, en els grups de treball d'aquest i en els comitès de la Comissió en els termes establerts en el sistema general de la participació autonòmica. Aquesta participació es pot acordar de manera directa amb els òrgans competents de l'Administració general de l'Estat en el cas que es vegin afectades especificitats pròpies de les Illes Balears.
- E) El Parlament de les Illes Balears pot ser consultat per les Corts Generals en el marc del procés de control del principi de subsidiarietat establert en el Tractat Constitucional de la Unió Europea. (Aquest article estaria pendent de la ratificació efectiva final del Tractat Constitucional per una majoria suficient d'estats, així com de l'establiment d'uns procediments interns de les Corts, que són les realment competents en la matèria.)
- F) La comunitat autònoma pot exercir accions davant el Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees en els termes establerts per la normativa aplicable.

Quan manqui d'aquesta legitimació activa i directa, la comunitat autònoma de les Illes Balears —a través del Govern de les Illes Balears— pot instar el Govern de l'Estat o els òrgans competents perquè exerceixin les accions oportunes davant el Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees en defensa de les seves competències i dels seus interessos legítims.

La negativa del Govern de l'Estat a exercir les accions sol·licitades ha de ser motivada en qualsevol cas, d'acord amb el que disposi la normativa reguladora dels mecanismes multilaterals interns entre l'Estat i les comunitats autònomes.

TÍTOL V DE LA REFORMA DE L'ESTATUT

Article 76

1. La iniciativa de reforma correspondrà al Parlament, a proposta d'una cinquena part dels diputats, al Govern de la comunitat autònoma i a les Corts Generals.
2. La proposta de reforma requerirà, perquè prosperi, l'aprovació del Parlament per majoria absoluta i l'aprovació de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.³²
3. En tot allò que no es preveu en aquest article, hom s'atindrà al que disposa la Constitució sobre aquesta matèria.
4. En el supòsit de tramitació en el Congrés dels Diputats i en el Senat d'una proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, el Parlament podrà retirar-la, **sempre que la iniciativa hagi estat seva**.

---

³² La Comissió ha acordat suggerir al Parlament una majoria qualificada.

DISPOSICIONS ADDICIONALS³³

Disposició addicional primera

Mitjançant la normativa corresponent de l'Estat i sota la tutela d'aquest, es crearà, i se'n regularan la composició i les funcions, el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, en el qual tindrà participació preeminent la comunitat autònoma de les Illes Balears, en igualtat amb la resta de comunitats autònomes afectades.

Disposició addicional segona

La comunitat autònoma de les Illes Balears, essent la llengua catalana també patrimoni d'altres comunitats autònomes, podrà sol·licitar al Govern de l'Estat i a les Corts Generals els convenis de cooperació i de col·laboració que es considerin oportuns per tal de salvaguardar el patrimoni lingüístic comú, així com mantenir la comunicació cultural entre les comunitats abans esmentades, sense perjudici dels deures de l'Estat establerts a l'apartat 2 de l'article 149 de la Constitució i del que disposa l'article 145 d'aquesta. La institució oficial consultiva per a tot el que es refereix a la llengua catalana serà la Universitat de les Illes Balears. La comunitat autònoma de les Illes Balears, d'acord amb una llei de l'Estat, podrà participar en una institució adreçada a salvaguardar la unitat lingüística, institució que serà integrada per totes les comunitats que reconeguin la cooficialitat de la llengua catalana.

Disposició addicional tercera

1. Se cedeix a la comunitat autònoma el rendiment dels tributs següents:
  - a) L'impost sobre la renda de les persones físiques, amb caràcter parcial, amb el límit del 33 per cent.
  - b) L'impost sobre el patrimoni.
  - c) L'impost sobre successions i donacions.
  - d) L'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.
  - e) Els tributs sobre el joc.
  - f) L'impost sobre el valor afegit, amb caràcter parcial, amb el límit del 35 per cent.
  - g) L'impost especial sobre la cervesa, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.
  - h) L'impost especial sobre el vi i begudes fermentades, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.
  - i) L'impost especial sobre productes intermedis, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.

---

³³ La Comissió no ha considerat adient la utilització de la via de l'art. 150.2 CE dins el text estatutari per assumir competències per part de la comunitat autònoma. Aquest punt ha estat objecte d'un vot particular d'un membre de la Comissió. Vegeu-ne el llibre complementari.

- j) L'impost especial sobre l'alcohol i begudes derivades, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.
- k) L'impost especial sobre hidrocarburs, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.
- l) L'impost especial sobre les labors del tabac, amb caràcter parcial, amb el límit del 40 per cent.
- m) L'impost especial sobre l'electricitat.
- n) L'impost sobre determinats mitjans de transport.
- o) L'impost sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs.

La supressió eventual o la modificació per part de l'Estat d'alguns dels tributs esmentats abans implicarà l'extinció o la modificació de la cessió.

2. El contingut d'aquesta disposició podrà modificar-se mitjançant acord del Govern amb la comunitat autònoma, que serà tramitat com a projecte de llei a les Corts Generals. Per a aquests efectes, la modificació d'aquesta disposició no s'entendrà com a modificació de l'Estatut.

Disposició addicional quarta³⁴

El Consell d'Eivissa i Formentera podrà donar participació a l'Ajuntament de Formentera en la gestió de les competències que se li hagin atribuït per llei del Parlament. L'encàrrec de gestió s'efectuarà per acord del Consell, amb conformitat prèvia de l'Ajuntament de Formentera. L'acord d'encàrrec de gestió concretarà les condicions econòmiques i els mitjans humans i materials que s'hi adscriuin.

Disposició Addicional cinquena³⁵

Derogada

Disposició addicional sisena

Amb l'objecte d'avaluar la realitat al voltant de les decisions estatals en matèria d'extranjeria a la comunitat autònoma, es crea una comissió mixta entre l'Estat i la comunitat autònoma amb la facultat de proposta i suggeriment per ajustar les actuacions estatals en aquesta matèria a les necessitats de la comunitat autònoma.

---

³⁴ Vegeu-ne la nota núm. 18

³⁵ Aquesta derogació és conseqüència dels canvis proposats en el títol II.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

1. Per al traspàs de funcions i de serveis inherents a les competències que corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears segons aquest Estatut, es crearà una comissió mixta. La comissió mixta serà integrada paritàriament per vocals designats pel Govern de l'Estat i pel de la comunitat autònoma. Aquesta comissió mixta establirà les pròpies normes de funcionament.
2. Els acords de la comissió mixta adoptaran la forma de proposta al Govern de l'Estat, el qual els aprovarà mitjançant decret.
3. Els acords figuraran com a annexos a aquest i hauran de ser publicats simultàniament al *Boletín Oficial del Estado* i al *Butlletí Oficial de Illes Balears* i entraran en vigor a partir d'aquesta publicació.
4. A fi de preparar els traspassos i verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències serà assistida per comissions sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals serà determinar, amb la representació de l'Administració de l'Estat, els traspassos de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la comunitat autònoma. Les comissions sectorials traslladaran les seves propostes d'acord a la Comissió Mixta, la qual les haurà de ratificar.
5. La certificació emesa per la Comissió Mixta dels acords governamentals degudament promulgats serà títol suficient per a la inscripció en el Registre de la Propietat del traspàs dels béns immobles de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquesta certificació haurà de tenir en compte els requisits que exigeix la Llei hipotecària.
6. **El canvi de titularitat als contractes de lloguer de locals per a usos diferents a habitatge que hagin estat objecte de transferència no facultarà l'arrendador per resoldre o per modificar els contractes.**

Disposició transitòria segona

1. Els funcionaris i el personal laboral adscrits a serveis de titularitat estatal o a d'altres institucions públiques que siguin afectades per traspassos a la comunitat autònoma passaran a dependre d'aquesta i els seran respectats tots els drets de qualsevol ordre i natura que els corresponguin, tot incloent-hi el de poder participar als concursos de trasllat que l'Estat convoqui, en igualtat de condicions amb els altres membres del seu cos, per tal de poder exercir tothora el seu dret permanent d'opció.
2. La comunitat autònoma de les Illes Balears disposarà dels mitjans necessaris perquè tots els funcionaris i el personal laboral destinats a les illes puguin adquirir la coneixença de la llengua i de la cultura de les Illes Balears.

Disposició transitòria tercera³⁶

1. Fins que no s'hagi completat el traspàs dels serveis corresponents a les competències fixades a la comunitat autònoma en aquest Estatut o, en qualsevol cas, fins que no hagin transcorregut sis anys de l'entrada en vigor d'aquest, l'Estat garantirà el finançament dels serveis transferits a la comunitat autònoma amb una quantitat igual al cost efectiu del servei al territori de la comunitat en el moment de la transferència.
2. A fi de garantir el finançament dels serveis esmentats abans, es crearà una comissió mixta paritària, Estat-comunitat autònoma, que adoptarà un mètode adreçat a fixar el percentatge de participació previst a l'article 60 d'aquest Estatut. El mètode a seguir tindrà presents tant els costos directes com els indirectes dels serveis traspassats, i també les despeses d'inversió que calguin.
3. La comissió mixta de l'apartat precedent fixarà el percentatge esmentat, mentre duri el període transitori, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació dels pressuposts generals de l'Estat.
4. Tot partint del mètode fixat dins l'apartat 2, s'establirà un percentatge en el qual es considerarà el cost efectiu global dels serveis transferits per l'Estat a la comunitat autònoma, minorat pel total del recaptament que aquesta haurà obtingut amb els tributs cedits, en relació amb la suma dels ingressos que l'Estat haurà obtingut pels capítols 1 i 2 de l'últim pressupost precedent a la transferència dels serveis avaluats.

Disposició transitòria quarta³⁷

1. Les lleis de l'Estat relatives a matèries transferides a la comunitat autònoma continuaran en vigència mentre el Parlament no aprovi una normativa pròpia. Correspondrà al Govern de la comunitat o, si n'és el cas, als consells, l'aplicació d'aquestes.
2. Les disposicions reglamentàries de l'Estat continuaran vigents mentre el Govern de la comunitat autònoma no en dicti cap altra d'aplicació preferent.
3. Fins que l'Administració de les Illes Balears no assumeixi les competències que li corresponen d'acord amb aquest Estatut, tots els organismes de l'Estat o de l'Administració local continuaran exercint les funcions i les **competències** anteriors.

---

³⁶ El contingut d'aquesta disposició s'explica de forma palesa en el context de l'inici de l'autonomia. En principi, la Comissió no ha decidit proposar-ne la supressió pel fet que també està vinculada amb les qüestions del finançament que, com s'ha advertit a la nota introductòria, han quedat ajornades.

³⁷ L'apartat 4 del text vigent, referent a la Sindicatura de Comptes, s'ha suprimit perquè deixa de tenir sentit una vegada que aquest òrgan ja ha estat constituït.

Disposició transitòria cinquena³⁸

1. En promulgar-se l'Estatut, les institucions d'autogovern de les Illes Balears hauran de respectar les competències que els consells hagin rebut de l'ens preautonòmic.
2. A proposta del Govern de la comunitat autònoma i d'acord amb una llei del Parlament, es nomenarà una comissió tècnica interinsular encarregada de distribuir les competències a què fa referència l'article 39 d'aquest Estatut, així com de fixar el control i la coordinació que en cada cas correspongui al Govern de la comunitat autònoma, en la mesura en què siguin assumides per la comunitat autònoma per transferència o per delegació de l'Estat.
3. Integraran la Comissió Tècnica Interinsular setze vocals, designats: quatre, pel Govern de la comunitat, i quatre per cadascun dels consells insulars de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera. Aquesta Comissió Tècnica Interinsular es donarà el propi reglament de funcionament, que s'aprovarà per majoria simple dels seus components.
4. Els acords de la Comissió Tècnica Interinsular prendran la forma de proposta al Parlament de les Illes Balears, el qual, si així pertoca, les aprovarà mitjançant una llei que tindrà vigència a partir de la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Disposició final

Aquest Estatut entrarà en vigor el mateix dia en què es publicarà al *Boletín Oficial del Estado* la llei que hauran aprovat les Corts Generals.

---

³⁸ Vegeu-ne la nota núm. 23

Direcció:

M. Rosa Estaràs Ferragut

Vicepresidenta i consellera de Relacions Institucionals
Presidenta de la Comissió Assessoradora

Coordinació i realització material:

José Antonio Roselló Rausell

Director general de Projectes i Coordinació Departamental

Humberto Gabriel Ribas Isasi

Tècnic jurídic de la Direcció General de Projectes i Coordinació Departamental

Miquel Serra Caldés

Tècnic jurídic de la Direcció General de Projectes i Coordinació Departamental

Pere J. Salleras Vives

Coordinació tècnica de continguts

Col·laboració i supervisió:

Felisa Vidal Mercadal

Directora de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma

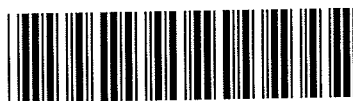
Assessorament lingüístic:

Francesca Hernández Terrassa

Cap del Servei d'Assessorament Lingüístic i Documentació

Margalida Pons Amengual

Tècnica d'assessorament lingüístic

1012511
F -- 101/1

**Parlament
de les Illes Balears**

Reg. 25.243
Sig. F-101/1

Govern de les Illes Balears

Vicepresidència i Conselleria de Relacions Institucionals